

מעלה מעלה

במעלות
התורה והחסידות

56

בהוצאת 'מוקד הישיבה' - המוקד החסידי לסיוע לבני הישיבות הקד' 18-18-20-1800 כל יום בשעות הערב (השיחה חינם)

בחור שמרגיש קשר עם הקדוש ברוך הוא, כל ההתמודדות שלו עם הניסיונות תהיה קלה יותר. כי הוא נלחם בשביל משהו שהוא אוהב, משהו שהוא מרגיש!!

כ"ק אדמו"ר מדינוב בשיחה מיוחדת על עבודת התפילה, על הקשר הנדרש לכל בחור ישיבה עם הקב"ה, ועל סוגיית ה'גישמאק' בלימוד התורה

העיתונות הלא נקייה ועוד ועוד ניסיונות שונים ומגוונים שמגיעים בזה אחר זה.

המשגיחים לא עומדים בקצב

"המשגיח מנסה לדבר עם בחור, אבל לפעמים הבחור מרגיש שהמשגיח בכלל לא חי איתו באותו הדור. המשגיח מעודכן בניסיונות של לפני חודשיים, הוא בכלל לא יודע עם מה מתמודד הבחור היום, חודשיים מאוחר יותר... וזה במקרה שבו המשגיח אכן מעודכן במה שקרה לפני חודשיים, ולא התעדכן בפעם האחרונה לפני שנתיים או חמש שנים... "אז מה עושים? האם אין חלילה תרופה ללבותיהם של צעירי הצאן בני זמנינו? חס וחלילה! בוודאי שיש תרופה, אבל התרופה הכי טובה והכי יעילה היא שכל בחור יטפח את הקשר שלו עם הקב"ה. בחור שיועד לדבר עם הקב"ה, הוא יודע להתפלל לפניו, לשפוך צקון לחשו בתפילה, לבקש רחמים בלב נשבר ובתחנונים גדולים, בחור שמרגיש קשר עם הקדוש ברוך הוא, כל ההתמודדות שלו עם הניסיונות תהיה קלה יותר. כי

הוא נלחם בשביל משהו שהוא אוהב, משהו שהוא מרגיש. הוא לא מתמודד עם היצר הרע רק בעזרת הרצון שלו לציית לפקודות שקיבל מהמשגיח או מהאבא, אלא רוצה לעשות את רצון ה', כי יש לו קשר עם הקדוש ברוך הוא!!

"לכן אנחנו צריכים כל כך לשמוח על כל בחור שאנחנו רואים אותו מתפלל בכוונה גדולה. התפילה בכוונה מעידה על קשר, מי שיכול להתפלל מעומק הלב, מצליח לעשות זאת כי הוא יודע ומרגיש שהקב"ה שומע

המשך בעמוד 10 <<<

תרגם וערך: יעקב א. לוסטגמן

בעודנו נערכים להדפסת העלון, פקדנו את ביתו של כ"ק אדמו"ר מדינוב שליט"א בביתר עילית, וביקשנו לשמוע ממנו דברי הדרכה והתחזקות על דרך ההתמודדות של בחור בן זמנינו עם הניסיונות ההולכים ומתגברים חדשים לבקרים, ועל סוגיית ה'גישמאק בלימוד', שמציקה ומעיקה על רבים מבחורי הישיבות הקדושות.

"מקודם חזרתי מאתרא קדישא מירון" פותח האדמו"ר שליט"א את השיחה. "הציון הקדוש מלא וגדוש ביהודים השופים את צקון לחשם בפני בורא עולמים, וביניהם ראיתי גם לא מעט בחורים צעירים שעמדו והתפללו בכוונה ובדבקות גדולה.

"ליבי רחב בקרבי. איזו שמחה גדולה צריכה להציף אותנו כשאנחנו רואים בחור ישיבה המתפלל בכוונה ובדבקות. "לכאורה תשאלו, למה דווקא בחור. וכי אברך או אפילו יהודי מבוגר אינו צריך להתפלל בדבקות? האם כשאנחנו היינו בחורים לא היינו צריכים להתפלל כך? בוודאי שכן. אז מה מיוחד דווקא בבחורים בני זמנינו?

"התשובה היא שבחורי הישיבות בזמן

הזה, חיים במצב שונה לחלוטין מזה שבו חיו האבות שלהם לפני 15 או 30 שנה. ידוע שלכל דור יש התמודדות אחרת. כל דור והניסיון שלו. פעם היתה תקופת ההשכלה, אחר כך היו תקופות שונות של פריקת עול. רוחות זרות נשבו במחנה ישראל והפילו חללים רבים. לכל דור היתה התמודדות משלו.

"אבל לדור הנוכחי אין ניסיון אחד מרכזי. הניסיונות שלהם מתחלפים בקצב מהיר כל כך, שאנחנו המבוגרים יותר פשוט לא מצליחים לעמוד בקצב. המכשירים הטכנולוגיים, המוזיקה הבעייתית,

התרגש ראש הישיבה למשמע תשובתו, וברכו כי מעתה ועד זקנה ושיבה, תהיה ראייתו צלולה וברורה ולעולם לא יזדקק להרכיב משקפיים

אהבת התורה היוקדת של מרן הגר"ש הלוי ואזנר זצ"ל בעל 'שבט הלוי'

במסדרונות הישיבה כדרכו, הבחין ברבינו העומד רכון על משנתו, ושאלו לפשר הדבר. התנצל רבינו, וסיפר לו את הקבלה שקיבל על עצמו. התרגש ראש הישיבה למשמע תשובתו, עמד וברכו בחום כי מעתה ועד זקנה ושיבה, תהיה ראייתו צלולה וברורה ולעולם לא יזדקק להרכיב משקפיים, ברכה שאכן נתקיימה במלואה עד יומו האחרון.

חביבות מיוחדת למסכת שבת

בהקשר ללימודו של רבינו מסכת שבת, ראוי לציין את שכתב רבינו באגרת ברכה לרגל הופעת ספרו 'שבט הלוי' על מסכת שבת: "ומאז נעורי הרגשתי שהיית שבת היא נחלה בלי מצרים כן מסכת שבת בלי מצרים... ובתקופות שונות נתתי לבי לברר ולהעמיק בסוגיות הש"ס של כ"ד פרקי מסכת שבת", ואכן ידועה היתה חביבותו המיוחדת של רבינו למסכת שבת, כאשר כל ימיו ראוהו כשהוא משננה וגורסה חדשים לבקרים.

על התבטאות נוספת של רבו המהר"ם אודות התמדתו, סיפר רבינו עצמו, כי זוכר הוא כיצד באחד הימים בתקופת לימודו בלובלין, ישב בגינת הישיבה יחד עם רעהו הבחור אברהמ'ל' כץ ולמדו בחברותא שעות על גבי שעות, תחת אחד האילנות, שולחן ערוך יורה דעה חלק א', אותו סימנו משך כל 'זמן חורף' תוך שהם משננים את תלמודם הדק היטב. תוך כדי לימוד עבר שם הגאון ר' מאיר שפירא, וכראותו את צמד הבחורים השקדנים נתמלא קורת רוח, והפטיר לעומתם בחיבה: "נראה כי גם העצים כבר קלטו את דברי התורה המשוננים על ידכם ללא הרף"...

סיפר אחד משרידי תלמידי יח"ל, כי בישיבה היה יהודי לובלינאי, ישיש מופלג שהיה מתהלך תדיר עם צרור מפתחות כרסנני ותפקידו היה לנעול את חדרי הפנימיה בזמן הסדרים ולפתחם רק בשעות הערב, מלבד חמישה חדרים שנותרו פתוחים בהם יכלו לפוש קמעה ולחזור תיכף ללימודיהם.

יהודי זה, שהיה חסר כל וגלמוד, היה מסור באופן בלתי רגיל לבחורים ומאץ בהם תמיד לשוב ללימודם. פעם אחת, נכנס הלה להיכל הישיבה, ושלא כהרגלו קרא בפני כמה מן הבחורים: "היודעים אתם מי הם אלו שניהגו את הדור הבא"? שומעיו היו בטוחים כי לבטח יצביע על הפינה של הבחורים החריפים מעילויי הישיבה. אך למרבה הפלא הוא הצביע דווקא לעברו השני של ההיכל בו נהגו לשבת הבחורים המתמידים, שם גם ישב רבינו, ואמר: "דעו כי מי שיושב שם, הוא זה שניהג את הדור הבא. המתמיד, הוא זה הראוי להנהגת הדור".

למדרגות רמות ונעלות של אהבת תורה ויגיעתה הגיע רבינו בשנות לימודיו בישיבת חכמי לובלין.

היו אלו שנותיו הפוריות ביותר בדרך השלמת נפשו וקנייניה בתורה, כשהתמדתו בתקופה זו כלל אינה ניתנת לתיאור.

את כל מאווי עולם השליך רבינו מעבר למפתנה של הישיבה, והוא השקיע את עצמו בחדרי תורה ברמ"ח אבריו ושס"ה גידיו.

תלמידי ישיבת חכמי לובלין מן התקופה ההיא, מתי מעט השרידים

שנותרו לפליטה לארח החורבן הגדול של יהדות אירופה, סיפרו בהערצה על התמדתו המופלאה של רבינו שהייתה עד כלות הכוחות ממש.

אחד מהם היה החסיד הנודע, רבי אלעזר ביין זצ"ל, מנקיי הדעת בעדת חסידי גור בירושלים אשר למד בנעוריו בישיבת חכמי לובלין, שהעיד על התמדתו של רבינו שהיתה אז לשם דבר בין בחורי הישיבה. הוא סיפר כי במשך תקופה ארוכה, עשה לעצמו רבינו סדר ארוך של שמונה עשרה שעות ביממה, בהן הפסיק אך ורק לתפילותיו, כשאת יתרו

צרכיו, אכילה, שתיה ולינה, הספיק בשש השעות הנותרות.

מי יזוז קודם...

שרידי תלמידי יח"ל היו מספרים, כי רבינו קבע אז את מקום לימודו בסמוך לאחד העמודים שניצבו בהיכל הישיבה, והבחורים היו מתווכים ביניהם בהלצה מי יזוז קודם ממקומו, האם העמוד או הבחור ר' שמואל ואזנר...

הגאון רבי שמואל תנחום רובינשטיין זצ"ל, מטובי תלמידי יח"ל ולימים אב"ד בתל אביב היה מספר על סדר יומו של רבינו שהחל כבר בשעה 2 לפנות בוקר והסתיים בשעה 10 בלילה, רבינו היה עולה אז על יצועו כמנהגו להקדים לישון, מנהג עליו הקפיד כל ימיו, החל משעת קימתו היה הוגה בתורה ללא לאות.

"מרבוב התמדה ומאמץ, ומחמת מיעוט השינה, לא פעם ראינו כיצד עיניו היו אדומות כדם", העיד הגרש"ת.

על התמדתו המופלגת סיפרו, כי בתקופת בחרותו קיבל על עצמו רבינו לשנן ולגרוס את מסכת שבת עד שתהא שגורה על לשונו, ועד בכלל, זאת בנוסף לסדרי לימודו הקבועים. כמובן שלשם כך היה עליו למצוא שעות נוספות מחוץ לסדריו שהיו עמוסים בלאו הכי. ומספרים היו תלמידי יח"ל, כי זוכרים הם היטב כיצד היה רבינו עומד על יד אדן החלון בשעת לילה ומשנן את מסכת שבת לאור הלבנה, מכיון שבישיבה שרר משטר של כיבוי אורות לאחר זמן השינה הקבוע.

באחד הלילות בשעה שראש הישיבה מהר"ם שפירא סייר

”רק המתמידים יגדלו ויצליחו”

את ההתמדה בשנות הנעורים ראה רבינו כמפתח עיקרי להצלחה בתורה. בשיעור חומש רש”י שמסר לתלמידיו בפרשת תולדות תשנ”ט, ביאר רבינו מדוע נקרא יעקב בלשון הכתוב ”יושב אהלים”, ולא נקרא ”איש יודע תורה”, כאחיו עשיו הנקרא ”איש יודע ציד”. וכך ביאר רבינו במתק לשונו: ”ואמרתי לפרש שאפשר לבחון מתוך הנסיון, מי מהבחורים והאברכים שיכול להצליח בתורה ומי מאלה שלא יצליחו בתורה אע”פ ששישונותיהם מבורכים ויש להם זיכרון טוב. כל ימי גדלתי בין החכמים, ומנעורי מצוי הייתי בין הלומדים, וכן דכירנא שבולבלין היה אחד מהחבורה גאון ועובד ה’ שאמר: דעו, כי העילויים הלומדים הגדולים, אם סומכים הם על כישורונותיהם לא יצליחו, ורק המתמידים יגדלו ויצליחו, כי רק המתמיד זוכה להגיע להבנה בתורה ולידיעת התורה, לקדושה, לתפילה בכוונה, ולמידות טובות וכו’... ועל פי זה אפשר להבין מדוע לא כתוב אצל יעקב ”יודע ללמוד תורה”, כי יעקב אבינו לא נשתבח על יכולתו ללמוד, אלא בזה שהיה יושב אהלים, שהתמיד יגיע בתורה...”

את העיתוי של ימי הבחרות גם ראה רבינו כגורם מכריע לעתידו התורני של הבחור, וכפי שכותב על כך בלשון קדשו באחת מתשובותיו: ”בעניין ההתחזקות, עיקר בימי הבחרות למלאות נפשו מש”ס ופוסקים להרבות בלימודים, להשתדל להרבות ולכוון בתפילה כפי האפשר בזמן הזה...” ואכן, מי לנו גדול מרבינו שקיים בנפשו את הוראותיו וזכה להגיע לפסגות נעלות של התמדה ויגיעה בתורה, הן בימי נעוריו והן במשך כל ימי חייו עד שיבה ואחרית.

”בין הזמנים” בלובלין

על תקופת לימודיו בישיבת חכמי לובלין, שהחלה בשנת תרצ”א והסתיימה מספר חודשים לאחר הסתלקותו הפתאומית של רבו מהר”ם שפירא זצוק”ל, ב’ חשון תרצ”ד, העיד רבינו, כי משך כשנה וחצי לא עזב את לובלין מרוב התמדה ויגיעה, ואף את ימי בין הזמנים עשה בין כתלי הישיבה במחיצת רבו ולא חזר לבית הוריו שבוניה. על ניתוקו המוחלט מהעולם החיצוני בזמן שהותו בישיבה העידו, כי כאשר נסע פעם בלוויית חבריו אל הרה”ק רבי פיניעלה מאוסטילא זצוק”ל בהוראת רבו המשגיח הגה”ק רבי שימעו”לי מז’עליכוב, שיעץ לו לחזות בפני קדשו. כאשר יצא מבנין הישיבה, הבחין כי בסמוך לישיבה נפתחה חנות אותה לא הכיר קודם לכן. משתמה בפני חבריו אודות החנות החדשה, ענוהו כי היא פתוחה במקום זה כבר למעלה משנה.

סדרי לימודו של רבינו היו מופלאים ומיוחדים והם החלו בשעה 2 לפנות בוקר. בימות החורף היתה זו מסירות נפש של ממש, שכן בבית-המדרש של הישיבה הופעלה ההסקה החל מהשעה 4 לפנות בוקר, ועד לשעה זו שרר בהיכל קור מקפיא עצמות, כיאה לחורף הפולני הקשה. ברם, רבינו לא השגיח בכך, והיה מתייבב על מקומו בהיכל מידי לילה בשעה 2 ולומד בשקידה ובהתמדה למרות הצינוח העז. כעבור תקופה קיבל רבינו דלקת ריאות חריפה, אך הוא הבריא בחסדי שמים. כאשר סיפר רבינו סיפור זה, הוסיף

ואמר, כי היה אז במצב מאד מסוכן עד כי הרופאים כבר נואשו מחיי, ”אך ברחמי שמיים המרובים, יצאתי מכלל סכנה וניצלתי לפנים משורת הדין”.

עוד היה מציין רבינו בהקשר למעשה זה, כי מאז ומעולם הקפיד שלא לעלות על יצועו בשעות היום, מלבד שנת עראי על ספה וכורסא וכדומה. רק בעת זקנותו הרשה לעצמו בהוראת רופאיו לנוח על גבי מיטה אפילו במשך היום.

תלמוד ירושלמי לפני ארוחת הצהרים

בשנים ההן למד רבינו את כל חלקי התורה, בסדרים רבים שעשה לעצמו מחוץ לסדרי הישיבה. וסיפר רבינו כי זכה לסיים את כל התלמוד ירושלמי בשיעור מיוחד שקבע לעצמו בזמן ההמתנה לארוחת הצהריים. הסדר בישיבה היה שבחורים היו מחכים בתור לקבלת מנתם מידי הממונה, ופעמים שההמתנה יכלה להימשך עשר דקות ויותר. הניח אפוא רבינו על המגש האישי כרך מהתלמוד ירושלמי, וכך ניצל מידי יום את דקות ההמתנה היקרות הללו. כעבור כמה שנים זכה לסיים במתכונת זו את כל התלמוד ירושלמי. כיצא בזה, גם בזמני הארוחות קבע לעצמו רבינו גם בספרי המהר”ל, כשבמתכונת זו אף זכה לסיים.

כ”ק האדמו”ר רבי אברהם אביגדור נחום לנדא מסטריקוב זצוק”ל, שנכנס לישיבת חכמי לובלין לאחר היותו בר מצוה בשנת תר”ץ, היה מ דבר על רבינו בהערצה מופלגת, והעיד עליו כי בעוד כל התלמידים בשעותיהם הפנויות היו מעמיקים במפרשים על הדף שלמדו בישיבה ומפלפלים בהם, היה רבינו משקיע את אונו ומרצו בלימוד ההלכה, כשהוא כולל בלימודיו גם את ההלכות שאינן שכיחות כל כך, דוגמת הלכות חול-המועד, הלכות אפיית מצות ועוד. ואכן, הנהגה זו הייתה אופיינית לרבינו והוא הנחיל זאת גם לתלמידיו, כאשר בשיעוריו המיוחדים בימי בין הזמנים נהג היה לעיתים ללמוד הלכות שאינן כה שכיחות כמו הלכות קידוש החודש או כלאי בהמה וכו”ב.

כיוצא בזה העידו בו, כי סמוך להיכל הגדול של הישיבה היה חדר קטן, ורבינו היה יושב בו לעיתים תכופות, ולומד טור ושולחן ערוך עם נושאי כליהם בשקידה עצומה, כאשר בלובלין לא היה לימוד ההוראה חזון נפוץ.

לא אחת היו מוצאים את רבינו כשהוא שופך דמעות כמים, מבקש ומתחנן להבין דבר מוקשה מתורת ה’. היה זה חלק בלתי נפרד מאהבת התורה של רבינו ומדרכו בקנייניה. כך גם כותב הוא באחת מתשובותיו לאחר שהוא מפרט לשואל את דרכי הלימוד הראויים: ”אחר כל עצות הנ”ל, העיקר לשפוך שיח ותפילה, ולבכות הרבה ב’והאר עינינו בתורתך’ ובמסתרים תבכה נפשו שיאיר הקב”ה במאור תורתו כדאמרנן: מה יעשה אדם ויחכם, ירבה בישיבה, הרבה ירבו בישיבה ולא עלתה בידם, אלא יבקשו רחמים ממי שהחכמה שלו...” בני רבינו שילבחו”ט מספרים שלא פעם בעת לימודם עם אביהם, כאשר לא הבינו דיים את הנלמד, היה אומר להם כדברים האלו: ”כאשר בצעירותי לא הבנתי תוספות מוקשה, הייתי בוכה בדמעות שלישי לפני השי”ת שיאיר את עיני בתורתו, עד שזכיתי להבינו...” (מתוך הספר אבי ההוראה)

1800-20-20-18 או בטל’ 073-7078388

* השיחה חינם

מיד ווארטן אויף דיר

המוקד החסידי
לבני הישיבות

לקראת סיום תפילת שחרית בביהכנ"ס שב'מאה שערים', באמצע תפילת אשרי ובא לציון, והנה אתא ובא הגר"מ הלברשטאם בהתלהבות עצומה ובשמחה שלא מעלמא הדין, וצעק אליו: "סאיז דא מורא'דיגע נייעס"

והאר עינינו בתורתך...

ויהי ממחרת, משאך עלו 'זהרי חמה' להאיר על הארץ ועדיין עמד הגרימ"ש לקראת סיום תפילת שחרית בביהכנ"ס שב'מאה שערים', באמצע תפילת אשרי ובא לציון, והנה אתא ובא הגר"מ הלברשטאם בהתלהבות עצומה ובשמחה שלא מעלמא הדין, וצעק אליו: "סאיז דא מורא'דיגע נייעס (יש חדשות מסעירות) בא

עמי אל מחוץ לביהכנ"ס ואספרם לך".

ברגע הראשון נבהל הגרימ"ש - וכי מה אירע... אבל מיד ראה שהגר"מ מחזיק בידו גמ' פתוחה ובאצבעו הוא מראה על אותו התוס' שאך אתמול נתייגעו בהבנת דבריו, ובא לבשר לו כי נתגלה לו בלילה הביאור בדברי התוס'.

וכה סיפר לו הגר"מ: אתמול כשעליתי על יצועי לא הצלחתי לתת לעפעפי תנומה והתחננתי בדמעות שליש לפני הבורא, שאזכה להבין את דברי התוס' על בוריים, ואמרתי, אילו הייתי עכשיו בעי"ת בני ברק הייתי מחיש פעמי לבית מורי ורבי הגר"ש שליט"א שיואיל לבאר

לי את דברי התוס'. ומתוך כפי זה שקעתי בשנינה.

ואכן זכיתי שבחלומי נגלה לפני מורי ורבי וביאר לי את דברי התוס' בטוב טעם. על כן לא יכולתי לעצור בנפשי ובאתי הנה לפנות בוקר, כי היאך אוכל למנוע ממע"כ את התענוג הגדול של הבנת דברי התוס' עד בוא זמננו הקבוע ללמוד לפני הצהריים...

(באר הפרשה שופטים תשע"ז)

שח הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א: שמעו נא למעשה נורא המקובל בפי משפחת הגה"צ רבי משה הלברשטאם זצוק"ל חבר בית הדין של ה'עדה החרדית' בעיה"ק ירושת"ו - שמעתי מחתנו הגאון רבי מתת' דייטש אב"ד רמת שלמה שליט"א, וכך נמצא כתוב בפנקסיו שהעיד על עצמו שזכה לחלום מופלא, וכה כתב בפנקס החשבון הנפש שלו של שנת תשי"ז:

ביום י"ז שבט. "היום הוקשה לי יחד

עם החברותא היקר רבי יעקב מאיר (שכטר) נ"י התוס' בשבת ריש פרק כירה קש וגבבא, ובלילה חלמתי שמורי ורבי הרה"ג מוה"ר שמואל ואזנער שיחי' אמר לי התוספות עם כל הפשט".

ומספר נכדו המופלג הגה"ח רבי יהודה דייטש שליט"א, שבאחד השיחים כשדיבר אודות ה'כתב' הנ"ל עם ה'חברותא' הגרימ"ש שליט"א, השלים הגרימ"ש את פרטי המעשה, שבאותה תקופה למדו בחברותא פעמיים ביום 'חמש שעות רצופות' - דבר יום ביומו אצל מורם ורבים הגה"ק רבי יהודה הורוויץ

זצ"ל מדז'יקוב. באחד הימים כשעסקו בפרק 'כירה' במסכת שבת נתקשו במשך כמה שעות בביאור אחד מדיבורי ה'תוספות' דשם, כל ביאור שעלה ביניהם הופרך מיד ממקום אחר... לעת ערב משגמרו את חוק לימודם ולא העלו במצודתם כל בירור בדברי התוספות, נשאו עיניהם השמימה בתפילה ותחנונים מעומקא דליבא, 'אבינו אב הרחמן, המרחם רחם עלינו, ותן בלבנו בינה...

המוקד החסידי לבני הישיבות

1800-20-20-18

או בטל' 073-7078388 * השיחה חינם

המוקד פעיל בימים א-ה, בין השעות 19:30-22:30

**האסט א
פראבלעם?**

**לאמיר רעדן
אויף דעם**

ראיתי פעם בחור שמלגלג על כובעו המרופט של חברו, ובליבי חשבתי, מבלי לומר מילה, שאותו בחור בעל כובע מרופט, חובש את כובעו על ראש מלא כישרונות וידע עצום בכמה וכמה ממסכתות הש"ס, בעוד הבחור המלגלג המעלה היחידה שאפשר לומר על ראשו היא שהוא נושא על גביו כובע חדש למראה...

"לא לא, ב"ה אני מתגורר בדירה משלי, דירה בת שבעה חדרים עם שלושה כיווני אוויר שרשומה על שמי בטאבו ושייכת לי לעולמי עד", אומר חיים הערש, "אני רק תוהה אם אתה לא יכול אולי למכור את הרכב שלך ב-200 אלף שקלים, ועם עוד קצת שתוסיף ותארגן מפה ומשם, אתה יכול לקבל משכנתא נדיבה, ולקנות דירה בת חמישה חדרים שתהיה שלך, ולא תצטרך לעבור דירה אחת לשנתיים..."

פניו של בעל הרכב היוקרתי התכרכמו, ובלא אומר ודברים הוא נכנס למכוניתו המרשימה, שעכשיו הוא כבר מבין שלא את כולם היא מרשימה. על חיים הערש למשל, היא בכלל לא עושה רושם...

כלפי מה הדברים אמורים? לא פעם אנחנו נתקלים בחיי הישיבה בבחורים שבגלל קוצר דעתם מזלזלים בבחורים אחרים, ובמקרים רבים דווקא הבחור שבו הם מזלזלים, שווה הרבה יותר

מהם כמעט בכל פרמטר שרק תבחרו. דרכם של המזלזלים היא למצוא את המקום האחד והיחיד שבו הם 'שווים יותר' בעיניהם, ובנקודה הזאת ללחוץ ולהפיל את מי ש'אינו מגיע לקרסולים שלהם'. ראיתי פעם בחור שמלגלג על כובעו המרופט של חברו, ובליבי חשבתי, מבלי לומר מילה, שאותו בחור בעל כובע מרופט, חובש את כובעו על ראש מלא כישרונות וידע עצום בכמה וכמה ממסכתות הש"ס, בעוד הבחור המלגלג המעלה היחידה שאפשר לומר על ראשו היא שהוא נושא על גביו כובע חדש למראה...

אז כבר אמרו חז"ל, חכמים הזהרו בדבריהם, כמה צריך להזהר ולהישמר, וההיפך, דוקא למצוא את הטוב שבשני, ואפילו לתת לו מחמאה על דבריו הטובים, ואז כל חיינו ישתנו לטובה. נקודה למחשבה...

מעשה באדם שהיה מבזבז את כל כספו על עניינים גשמיים שיש בהם כדי לעשות רושם על הבריות. אחת לתקופה הקפיד להחליף את מכוניתו באחרת, הדורה ומתקדמת יותר, כדי שכל העוברים והשבים על גבי הכביש העירוני והבינעירוני, ידעו ללא צל ספק כי אדם עשיר נוסע ביניהם.

ביום מן הימים החנה האיש את רכבו על יד מכונית ישנה וחבוטה, ונכנס לבית הכנסת לתפילת מנחה. רגש של התנשאות חלף בקרבנו: מעניין מי הוא המסכן הזה שנוסע בכזה רכב עלוב, "הרהר בלא קול, והעייף מבט מתרפק על רכבו הנוצץ הנראה לצד המכוניות האחרות ברחבת החניה ממש כאבל בין חתנים.

כשיצא מבית הכנסת ושב למכוניתו, הבחין כי חברו משכבר הימים, הוא הבעלים של כלי הרכב הישן: "תגיד לי חיים הערש", פנה לחברו, "זה באמת כל מה שהצלחת להשיג בחיים? רכב ישן, חבוט ואומלל

שכבר משווע להגיע למרכז הגריטה המחוזי? תפרגן לעצמך ידידי, ב-15 אלף שקל אתה יכול לקנות מכונית הרבה יותר מתקדמת ומרשימה. אני לא אומר לך שתקנה רכב כמו שלי, כי אני לא בטוח שתוכל לעמוד בהוצאות הכבדות, אבל מכונית ב-15 אלף שקלים אתה בוודאי יכול להרשות לעצמך...

חיים הערש, שפיקח היה, התבונן בפניו של איש שיחו, והתלבט מאוד אם להשיב לו מנה אחת אפיים, או לספוג את ההערה מבלי שיענה לו. לבסוף החליט, מתוך רצון להועיל כמובן, לבחור באופציה הראשונה...

"אמור לי ידידי, אם זכרוני אינו בוגד בי, נדמה לי שבחמש השנים האחרונות עברת כבר שלוש דירות. אני צודק? "כן, צודק, למה? אתה צריך לעבור דירה? מחפש המלצה על מוביל אמין ומקצועי?"

הרב ואזנר ישב אצל האדמו"ר מנדבורנא כמעט ארבעים דקות. היה שם שמוע'ס, נוטף דבש ממש... ואז אמר לפתע הרב ואזנר: יש סיפור ידוע על הגאון רבי שמואל ענגל, שכאשר היה ילד בן שבע - איבד את הראיה, אמו המסורה כתתה רגליה בעבורו בין רופאים מומחים, אך כולם הרימו ידיים...

הגה"צ רבי אהרן טויסיג שליט"א על הצדיקים והחסידים

מתייסר בכאבים.

מעשה מופלא נוסף: ה"חזון איש" היה מגיע לבקר את אמו מדי יום ביומו. פעם אחר מעט לצאת לביקור היומי, וביתיים נכנסה אליו אחותו, הרבנית קנייבסקי ע"ה, הרעבצין של הסטייפלר זצ"ל, וסיפרה כי היא מגיעה כרגע מאימם, וכשהיתה שם שאלה אותה האם אודותיו.

אך שמע זאת ה"חזון איש", החל לרוץ לכיוון בית אמו. הוא רץ כל עוד רוחו בו, ואי אפשר היה להשיגו. הן אמא שאלה עליו! איך הוא יכול להתעכב אפילו רגע אחד?!

בזכות התורה ובזכות כיבוד אם ראינו, אפוא, כי בשכר כיבוד הורים ניצלים מכל חטא ועוון, סגולה מיוחדת יש במצווה זו שמקפידים בה זוכים לראות ברכה בעמל תורתם.

נוכח הייתי, כאשר הגאון רבי שמואל הלוי ואזנר זצ"ל הגיע לניחום אבלים אצל האדמו"ר מנדבורנא בעל ה"באר יעקב" זצ"ל.

הרב ואזנר ישב אצל האדמו"ר כמעט ארבעים דקות. היה שם שמוע'ס, נטף דבש ממש... ואז אמר לפתע הרב ואזנר:

"יש סיפור ידוע על הגאון רבי שמואל ענגל, שכאשר היה ילד בן שבע - איבד את הראיה, אמו המסורה כתתה רגליה בעבורו בין רופאים מומחים ופרופסורים ידועי שם, אך כולם הרימו ידיים... בצר לה נסעה לצאנז, ונכנסה עם הילד להרה"ק ה"דברי חיים" זצ"ל. "רבי" היא אמרה לו, "הילד שלי הפסיק לראות!".

פנה הצאנז'ר רבה לילד, ושאלו:

"אם הקב"ה יחזיר לך את כוח הראיה, מה תעשה בו?"

"אוכל ללמוד תורה!" והאר עיניו בתורתך...

"ותקיים גם מצוות כיבוד אב ואם?"

"בודאי!"

"אם כך, אמר הרבי, "אם מבטיח אתה שתשתמש בעיניים כדי ללמוד תורה, וגם תכבד הורים, אני מבשר אותך שתראה ותגרום לאחרים לראות".

לא חלפו ימים ספורים, וראייתו של הילד שבה אליו. ללא ניתוח, ללא תרופות, וללא כל הליך רפואי. רק זכות ההבטחה והברכה היא שעמדה לו.

סיפר לי דודי, הגאון רבי חיים ברים זצ"ל:

ה"חזון איש" זצ"ל היה נוהג לבחון את ילדי החיידר הצעירים. מנהגו היה לשבת עם הילדים הבאים לבחון אצלו על אותו ספסל. הוא אמר כי הילדים מגיעים מתווכים, אחרי כמה ימים של לחץ-חוששים הם מה יהיה אצל הרב? האם ידעו לענות על שאלותיו? ואם לא? והרי אלו ילדים זכים, אידישע קינדער! צער בעלי חיים... כשהוא מתיישב יחד איתם על הספסל, הם נרגעים מעט. רואים שהוא אדם נחמד, ואין צריך לפחד ממנו... הוא גם היה מקפיד לשאול שאלות שכל ילד יוכל לענות עליהן.

פעם אחת, באמצע המבחן, ה"חזון איש" שם לב שאחד הילדים מנסה לשאול שאלה, והמלמד משתיק אותו. בעדינות ובדפלומטיות שאל ה"חזון איש" את המלמד: "מה הילד רוצה?" ובליט ברירה חזר המלמד על השאלה: "איך אפשר לזכות לצמוח להיות 'חזון איש'...? שאלה של ילד יהודי זך וטהור לב! ה"חזון איש" הניח את ראשו על השולחן לרגע ואז אמר, "יינגאלע, כשנזהרים לקיים מצוות כיבוד אם כמוני, אפשר לצמוח 'חזון איש'..."

זאת נשמעת אולי נוסחה פשוטה אבל מי שמכיר סיפורים על מצוות כיבוד אם של ה"חזון איש", יודע שאין זה פשוט כלל וכלל... הנה כמה דוגמאות:

סיפר לי דודי רבי חיים: ה"חזון איש", לא עלינו ולא עליכם, סבל קשות מאבנים במרה. שאף אחד לא יתנסה, מדובר בכאבים נוראים. ה"חזון איש" אמר פעם שאם רוצים להבין מה זה אבנים במרה, אפשר לדמיין מישו שהכניס יד בין הדלת למשקוף... כשתקפו אותו האבנים היה סובל כאבים כאלו, שלא יכול היה לזוז! והנה פעם ישב ה"חזון איש" ודיבר בלימוד, ולפתע פרצו אצלו כאבים חזקים של התקף אבני המרה. הוא נשכב על הרצפה והחל להתפתל, כי כך מתייצבת האבן, והכאב נחלש, אך בעודו שוכב שם, נשמעו לפתע פסיעות מבחוץ, פסיעותיה של מרת ראשה לאה קרליץ, אמו של ה"חזון איש".

ברגע כמימרא - קם החזון איש מהרצפה, התיישב על יד השולחן והמשיך את הלימוד כאילו לא היה דבר. כשהאם נכנסה לחדר - לא היה רמז לכך שהבן היקר והאהוב שלה, אברהם ישעיהו הקדוש,

- "אני יודע שאמא שלכם התפללה עליכם רבות..."
- "אמת", השיב הרב'ה והחל לבכות...

הנוכחים כולם החלו לבכות יחד איתו, והאדמו"ר סיפר:

- היא היתה הולכת לבית הכנסת בכל שבת, ועשתה כך כמעט עד השבת האחרונה בחייה. אמרתי לה: 'אמא, את יכולה להתפלל גם בבית בכוונה. למה את מתאמצת כל כך ללכת לבית הכנסת?'

והיא ענתה לי כך: 'אתה צריך לשמוע בקולי כי אני אמא שלך, אבל אני צריכה לשמוע בקולך כי אתה רב'ה גדול. אני מבקשת ממך אל תצווה עלי לא ללכת לבית הכנסת, כי אז אהיה מוכרחה לשמוע בקולך, ואני כן רוצה ללכת להתפלל'. לשמע הדברים אמר הרב ואזנר יסוד נפלא, שכדאי לכל אחד לשמוע:

- "אמא שלכם", כך השיב לנדבורנר רב'ה, "הייתה בת קדושים, הבת של רבי אליעזר זאב קרעטשניפר; היא היתה גם אשת חבר לצדיק גדול כאביכם גם ואף זכתה להשאיר אחריה בן גדול

כמותכם... והנה, כשהיא הגיעה לעולם הבא, אמרו לה: 'מה שפעלת שם, בעולם המעשה, שהתפללת והעתרת על בנך הגדול- את יכולה להמשיך גם כאן'.

יתרה מזאת: העולם הזה הוא עולם מוגבל. עם כל אהבתה והערכתה של האמא שלכם, ולמרות כל זכויותיה- בת קדושים, אשת חבר, ושהעמידה בן כמוכם- עדיין חלו עליה הגבלות העולם הזה, שמגבילות גם את יכולת ההשפעה הרוחנית.

אבל בעולם הבא- משם היא יכולה לפעול ללא שום הגבלה! דוקא כעת, האהבה והתפילה שלה פועלות ביתר שאת וביתר עוז!" הרב ואזנר סיים את דבריו, ושוב ולגו דמעות מעיניו של הנדבורנר רב'ה.

(מתוך כבודם של ישראל)

אמר הרב ואזנר: כל אחד מכיר את שמונת הכרכים של תשובות המהר"ש ענגל. שמונת הכרכים האלו מלאים תשובות לשאלות שהגיעו אליו מכל רחבי פולין וגליציה, מרבנים ומדינים מכל החוגים, ובכל מקצועות התורה.

והרב ענגל, כך אמר הרב ואזנר, היה אומר שהוא מאמין באמונה שלמה, שאת כוח ההוראה הזה, ואת היכולת לענות בכל מקצועות התורה- הוא קיבל בזכות מילותיו הקדושות של ה"דברי חיים": "אתה תראה, ותגרום לאחרים לראות" מה זה לגרום אחרים לראות? להאיר את עיניהם בתורה.

ובכן, גם ה"דברי חיים", קשר בהבטחתו בין לימוד התורה לכיבוד אב ואם, ובאותו מעמד- בעקבות הסיפור שהזכיר הרב ואזנר- הסביר האדמו"ר מנדבורנר את הקשר ביניהם:

כפי שהבאנו, התנא דבי אליהו אומר, שהנזהר בכיבוד אב ואם, הקב"ה מבטיחו כי לא יכשל בחילול שבת, חלילה, וינצל

מכל חטא ועוון, אך כיוון שעיקר תכלית חיי האדם הוא ללמוד תורה, ממילא ודאי, שבכח השמירה מפני עוון, מזכה מצוות כיבוד הורים גם בלימוד תורה.

הרי לנו, אפוא, סגולה טובה להישמר מן החטא ולגדול בתורה: להשתדל ולהיזהר במצוות כיבוד אב ואם, שהקב"ה השווה כבודם לכבודו (קידושין ל ע"ב).

משם היא תוכל לפעול יותר

לפני שיצא הרב ואזנר, הוסיף ואמר לאדמו"ר דבר נפלא, שכדאי להביאו כאן, אף שאינו קשור ישירות לנושא.

- "רב'ה", פנה הרב ואזנר לאדמו"ר, "אני יודע שאמא שלכם אהבה אתכם מאוד..."
- "אמת", אמר לו הרב'ה.

צוות חסידי מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל ענין ונושא

המוקד פעיל בימים א-ה, בין השעות 19:30-22:30

1800-20-20-18

או בטל' * 073-7078388 השיחה חינם

קשה לך?

זקוק לעזרה?

מרגיש לבד?

סיפור מחיי הישיבה יעקב א. לוסטיגמן

כמו שאתה זוכר, תמיד הייתי בחור שהסתובב בין כולם 'עם האף למעלה'. ראש הישיבה היה בן דוד של אבא שלי, הייתי בחור מוכשר שהצליח בלימודים, ולכן ידעתי שאף אחד לא יכול לומר לי מה לעשות

"תקפו כהן"...

"הלואי..." הפטיר שרוליק ודוק מחודש של דמעות ערפל את ראיתו. "הלואי שהייתי ככה שקוע בלימוד... לצערי אני דווקא חושב על קשיי הפרנסה..."

עכשיו כבר באמת הופתעתי. קשיי פרנסה? לשרוליק? איך זה ייתכן? הוא הרי אדם כל כך מוכשר. עברו כבר 15 שנה מאז למדנו יחד בישיבה, ואני עדיין זוכר כמה שהוא היה מוכשר ומוצלח בכל תחום שרק תבחרו. הוא ידע לנגן, היה לו קול ערב, הוא היה חזק בחשבון, והיה לו הגיון חד כתער. הזיכרון שלו בכלל היה מיוחד במינו וכולנו היינו בטוחים שהוא בוודאי יהיה ראש ישיבה גדול, שכן בשנות בחרותו הוא עשה חייל בלימודיו, וכולנו תמיד יכולנו רק לקנא בהצלחה המסחררת שלו...

"כשהתחתנתי נראה היה שכל העולם פתוח לפני", סיפר לי שרוליק מאוחר יותר, שישבתי לצדו באוטובוס. "כמו שאתה זוכר הייתי בחור מאוד מוצלח. אבל מאז רק צברתי כישלונות בלי סוף. "בתחילה היה זה בכולל, אחר כך בכולל השני והשלישי, ולבסוף גם במקומות העבודה בהם ניסיתי להשתלב. אני נשוי כבר קרוב ל-15 שנה, ומאז חתונתי ועד היום, לא שרדתי יותר מחצי שנה במסגרת אחת מסודרת, בין אם זו מסגרת לימודית ובין אם זו מסגרת של מקום עבודה..."

"כמו שאתה זוכר, תמיד הייתי בחור שהסתובב בין כולם 'עם האף למעלה'. ראש הישיבה היה בן דוד של אבא שלי, הייתי בחור מוכשר שהצליח בלימודים, ולכן ידעתי שאף אחד לא יכול לומר לי מה לעשות. תמיד הייתי ה'בוס' של עצמי."

"כשכולם קמו בבוקר ל'פאר טאגס', אני הייתי ממשיך לישון עוד חצי שעה, כי אני הרי מספיק ברבע שעה ללמוד את מה שהאחרים מספיקים בשעה שלמה. לתפילת שחרית בישיבה הייתי מגיע רק אם זה הסתדר לי ואם לא הייתי עייף מדי, וכך גם כל ההתנהלות שלי בישיבה נעשתה כמעט על בסיס התנדבות, עשיתי מה שרציתי. "במיוחד זה בא לידי ביטוי כשהיו מעירים לי על התנהגותי, בין אם אלו היו ההורים שלי ובין אם היה זה אחד מאנשי הצוות החינוכי בישיבה. הייתי פשוט 'שם פס' ומתעלם לחלוטין. יותר נכון יהיה לומר שממש כעסתי והתעצבנתי על מי שניסו לומר לי מה לעשות. מה אני ילד קטן? אני צריך שיגידו לי איך להתנהג ובאיוז שעה להתייצב בבית המדרש? שיגידו תודה שאני לומד כל

גשם שוטף פקד בהפתעה את עיר הקודש, בעודי יורד מרח' גבעת שאול לעבר תחנת האוטובוס שביציאה מהעיר.

מיהרתי להפוך את הכובע, כדי למזער נזקים, ופתחתי בריצה מהירה על מנת להספיק את הרמזור הירוק להולכי הרגל, בתקווה שאמצא מחסה בתחנת האוטובוס שמעבר לכביש, לפני שאירטב עד לשד עצמותי.

את מעבר החצייה הראשון כבר השלמתי, אבל בנתיב התנועה הנגדי עדיין זורמים כלי רכב רבים. זמן ארוך כנצח חולף עד שגם הרמזור השני מתייך ובכך נותן לי אות לשוב ולפתוח בריצה מהירה. הסככה בתחנה אינה אטומה באופן הרמטי, אבל היא מספקת לי הגנה חלקית. כעת נותר לי רק להביט בשעון ולהמתין בקוצר רוח לבואו של האוטובוס שיסיע אותי בעז'ה למחוז חפצי.

והנה אני מבחין בו, בשרוליק, חברי לספסל הלימודים בישיבה. הוא עומד שם, בגשם השוטף, נרטב כהוגן ואינו זו נוע ממקומו. "שרוליק", אני קורא לעברו, "בוא הנה, מה אתה עומד שם ככה בגשם..."

הוא לא שומע.

לאחר שניסיתי את מזלי שוב ושוב, הבנתי שאין ברירה. אני חייב להחרף את נפשי, לצאת אל הגשם השוטף כדי לקרוא לו שיבוא ויעמוד לצדי, מתחת הסככה המגוננת...

"תגיד לי מה קורה איתך", טפחתי על שכמו בחביבות, "למה אתה עומד ככה בגשם. בוא איתי, שמרתי לך מקום במיוחד מתחת הסככה..."

שרוליק מרים את עיניו לעברי, רטובות ואדומות. למרות הגשם השוטף, ידעתי שעניניו רטובות דווקא מדמעות, אבל עשיתי את עצמי כאילו אני מרגיש בכיו, וזירותי אותו לבוא איתי, לפני שנרטב עוד יותר.

הוצאתי מכיסי חבילה נכבדת של ממחטות נייר, שמרתי כמה לעצמי כדי לנגב מעט את מי הגשם שהמשיכו לטייל על מצחי, ואת כל השאר הפקדתי בידיו, בידועי שהוא זקוק לניירות הטישו הרבה יותר משאני זקוק להם.

"בכלל לא שמתי לב שזיורד גשם", אמר לי שרוליק לאחר שקינח מעט את פניו ממי הגשמים ומהדמעות המלוחות. "הייתי שקוע במחשבות..."

"בוא שתף אותי על מה חשבת?", השבתי לו בשובבות, "האם היה זה הרשב"א על דין 'ערב', או שמא דברי הש"ך בסוגייתא של

היום, ושאני מצליח בלימודים..."

"עם הגישה הזאת הגעתי לכולל, אבל הפעם זה כבר לא עבד, כי בכולל יש שעון נוכחות, ומי שמאחר ל'כולל' מורידים לו מהתשלום. אף אחד לא העיר לי ואף אחד לא ניסה לחנך אותי, אבל בסוף החודש הייתי מקבל מעטפה כמעט ריקה, והייתי צריך להסביר בבית למה קיבלתי חצי מלגה ואפילו פחות מכך..."

"אחרי חודשים אחדים הגיע הזמן לסיימו, וראש הכולל הודיע לי שאני צריך לחפש לעצמי כולל אחר, כי חבל על המקום שאני מחזיק בבית המדרש, כשאני ממילא לא נמצא אפילו לא חצי מזמן הלימוד. את המקום הזה הוא רוצה לתת לאברך אחר שכן ימלא את הסדרים, יגיע בזמן וייתחם ברצינות ללימודים..."

"כעסתי, נעלבתי, אבל זה לא עזר. ראש הכולל לא התרגש מהטיעונים המאוד משכנעים שלי, ופשוט הסביר לי שאת כל הטיעונים הללו אני יכול להשמיע באוזניו של ראש הכולל הבא שבו אלמד: "אתה אברך מוכשר", הוא אמר לי בהחלטיות, "אני בטוח שתוכל למצוא בקלות 'כולל' אחר...". הוא צדק. באמת לא היה לי קשה למצוא כולל חדש. הרמתי כמה טלפונים ומיד מצאתי מסגרת לימודית, אלא שהתופעה חזרה על עצמה. לא עמדתי בזמנים, לא עשיתי מבחנים כי אני יודע ללמוד יותר טוב מראש הכולל עצמו ולא מתאים לי שהוא יבחן אותי, ובסוף חודש לא קיבלתי משכורת..."

"בכולל השלישי כבר ניסיתי להתאמץ.

השתדלתי להגיע בזמן, התאמצתי יותר במבחנים, אבל ראש הכולל הסביר לי שאני לומד מדי לאט כי אני לא מוותר על הראשונים והאחרונים, והוא רוצה שב'כולל' שלו ילמדו בקצב מהיר יותר.

"כעסתי מאוד ולא הסכמתי להיכנע. מה פתאום שאני אוותר על הרשב"א ועל הריטב"א? בגלל שראש הכולל הזה לא יודע ללמוד גם אני צריך לוותר על הרמה הלימודית שלי???... וכך שוב מצאתי את עצמי בבית, מלא כעס וטינה על ראשי הכוללים ועל כל המושג הזה של לימודים ב'כולל'.

"החלטתי שאני אלמד לבד, בבית המדרש. אפילו מצאתי כמה אנשים נדיבים שהסכימו לעשות איתי הסכם 'יששכר וזבולון', אבל אז גיליתי שיש לי חולשה מאוד גדולה: אני אוהב להרשים אחרים. כשאני לא מצליח להרשים אחרים, אין לי כמעט טעם בלימוד. אף פעם לא ידעתי על החולשה הזאת המקננת בתוכי, כי תמיד הייתי מרשים את כולם, ולא ידעתי איך זה לחיות בלי אותו רושם. בתוך זמן קצר הפסקתי ללמוד והפכתי למובטל. התביישתי לקחת את הכסף מאותם נדיבים שהתחייבו לשלם לי, כי ידעתי שבאמת לא מגיע לי כלום..."

"התחנה הבאה היתה בעבודה, אבל כמו שאתה מתאר לעצמך, לא הצלחתי להסתדר בשום מקום עבודה, כי תמיד יש מעלי 'בוס' שאומר לי מה אני אמור לעשות ומה אני עושה בצורה לא טובה, ותמיד אני מרגיש שלמרות שאני בקושי שבועיים במשרד, אני כבר יודע טוב יותר ממנו איך צריך לנהל את המקום.

"כך התגלגלתי והתגלגלתי עד שהחלטתי לפתוח עסק עצמאי, אבל אז התברר לי שכדי לפתוח עסק צריך מנהל חשבונות, וצריך לעבוד עם ספקים ונותני שירות, ואני עם האגו המנופח שלי וחוסר

היכולת שלי להיכנע ולקבל את דעתם של אחרים בכל נושא שהוא, נכשלתי מהר מאוד וסגרתי את העסק שכשאני סוחר איתי חובות כבדים למשך הרבה מאוד זמן.

"אחרי שהתגלגלתי כך במשך 13 שנה, נכנסתי למשבר עמוק. הבנתי שאני צריך לעשות שינוי, שאני צריך לדעת לקבל מרות מהאחרים עלי. אבל לא הייתי מסוגל לעשות זאת. ישבתי בבית במשך למעלה משנה וחצי, ושוב לא עשיתי כלום. בקושי הייתי יוצא לבית הכנסת כדי להתפלל שלוש תפילות ביום. צברתי חובות כבדים, אף אחד כבר לא הסכים להלוות לי כסף, הפכתי להיות נטל על המשפחה כולה, אחים שלי וגיסים שלי כולם הלוו לי סכומי כסף כל אחד כפי יכולתו, ולא היה לי ולהם מושג מתי אוכל להחזיר להם את הכסף, אם בכלל..."

"לפני חודשים אחדים החלטתי להתנער, להתחיל לעבוד בעבודה הראשונה שרק אוכל להתקבל אליה, ואכן מצאתי את עצמי עובד בכרייה, משנע משטחים של ספרים מצד לצד, אורז, מדביק מדבקות ומעמיס על משאיות..."

"כן, אני יודע, זה לא לפי כבודי. אדם מוכשר כמוני יכול היה להרוויח הרבה יותר כסף, אבל מסתבר שכישורנות הם לא הכל. גם 'קבלת מרות' היא מרכיב חשוב מאוד, מרכיב שחסר לי. כמה שניסיתי אני לא מצליח לקבל מרות מהאחרים עלי, ולמרות שאני מחליט אלף פעמים שבפעם הבאה אני לא אתווכח, בסוף זה שוב מתפרץ לי. "עכשיו כשראיתי אותי עומד בגשם,

חשבת שאני שקוע במחשבות", הוסיף שרוליק לספר, "אבל האמת היא שהרגשתי היטב את הגשם. ידעתי שאני נרטב, והעדפתי לא להיכנס מתחת לסככה, כדי שהאנשים שנמצאים שם לא יראו אותי בוכה. הגעתי לכאן לאחר שהמנהל שלי הודיע לי שאני מפוטר, בגלל שהתווכחתי אתו על כל דבר קטן, והוא כבר לא יכול עוד לעבוד איתי..."

"עכשיו אני חוזר הביתה, ואין לי מושג מה אעשה מחר. האם אוכל עוד לעבוד אי פעם? אולי אחזור לכולל? האמת שאני מתגעגע לכולל, לאוירה הרוחנית שבו וכל הכרוך בעניין, הלוואי שיכולתי. הבעיה ששוב יורקו אותי, ואני חושש שכבר לא אוכל לעמוד בזה עוד פעם..."

ירדתי מהאוטובוס אפוף מחשבות. ריחמתי על שרוליק, ריחמתי עליו מאוד. האיש הזה פשוט שם לעצמו רגל בכל פעם שיש לו הזדמנות להתקדם. חוסר היכולת לקבל הוראות ולציית למי שאחראי עליו, פשוט הורס לו את החיים. הלוואי שהייתי יכול לעזור לו.

חשבתי הרבה על שרוליק ועל הסיפור שלו, ולבסוף החלטתי שאם לשרוליק אני לא יכול לעזור, אולי אני יכול לסייע לבחורים צעירים שצועדים חלילה בדרכו. אז אם אתם גם כאלו בחורים שקשה לכם לקבל מרות, ואתם בטוחים שלאף אחד אין זכות לומר לכם כיצד אתם צריכים להתנהג ועם מי כדאי לכם להתחבר, כדאי שתזכרו את שרוליק, ותשתדלו להשתנות כבר בגיל צעיר, כדי שלא תעמדו בגשם בגיל 35, ותבכו בכי מר על חיים שלמים שהלכו לאבדון.

לפרק קושיות, לעקור הרים ולטחון אותם זה בזה כח הסברה שלהם, ופתאום הם לא מסוגלים ללמוד דף גמרא וליהנות ממנו בלי שמישהו אחר יכניס להם את ההסבר בתוך השורה עצמה?

"השאלה הזאת עונה על השאלה הקודמת. למרבה הצער בחורים רבים אינם לומדים ללמוד גמרא. הם לומדים ללמוד ראשונים, הם לומדים לומר סברות, להקשות ולתרוץ, לדיוק בדברי הרשב"א ולהביא לו סייעתא מדברי המאירי, אבל מה עם גמרא? מה הם רש"י ותוס'?

את זה הם פחות יודעים.

ידע ללמוד היטב על הדף!

"הרה"ק רבי אייזיק מקאלוב, היה קדוש עליון. יהודי קדוש ונשגב שכל העולם העריץ את גודל קדושתו. אתם יודעים איזה שבח כתוב על המצבה שלו? "ידע ללמוד היטב על הדף".

"ידע ללמוד היטב על הדף!! אה!

"ידע ללמוד היטב!

"הוא ידע שקלא וטריא של הגמרא, הוא ידע להבין שאלה ולהבין גם מה הגמרא עונה על השאלה, ואיך תשובת הגמרא אכן מיישבת את התמיהה שהפריעה לה מלכתחילה...

"כמה פעמים בחור לומד גמרא, הוא לומד שאלה, ולאחר מכן את התשובה, ובאמת הוא לא מבין מה השתנה פה ולמה התשובה בכלל מתרצת את השאלה, אבל במקום לעצור הוא ממשיך הלאה כי צריך עוד להספיק את הגרנ"ט ואת ר"ש שקאפ וכו'.

"הוא לא יודע שגם מלימוד השקלא והטריא של הגמרא צריך לקפוץ משמחה. "ידע ללמוד היטב על הדף". מי שידע ללמוד היטב על הדף יכול ליהנות מהלימוד. דברי תורה משמחים ומשובבים את הנפש, אם לומדים כמו שצריך. אם לומדים היטב על הדף. כשלומדים כך, יש שמחה, יש תענוג, יש גישמאק בתורה הקדושה, וממילא יכולים להישאר בלימוד כל החיים. ואפילו אם אחרי שנים הוא נאלץ לצאת לעבוד, אז הוא עובד מתוך הכרח, אבל העיסוק החביב והמועדף עליו נשאר לימוד התורה!

"בבחרותי זכיתי ללמוד אצל מורי ורבי, מרן פוסק הדור הגר"ש ואזנר זצ"ל. הוא היה לומד גמרא עם חיות. קוראים לזה 'הונגרישע דרך הלימוד', אבל זאת הדרך האמיתית והמשמחת של לימוד התורה. קודם כל לומדים את הגמרא היטב. אם יש שני תירוצים צריך להבין מה לא היה טוב בתירוצי הראשון, למה הגמרא היתה צריכה לענות עוד תירוצ. אם רש"י מביא שני פשטים צריך להבין מה היה חסר בפשט הראשון שבגלל זה הוא נאלץ להביא עוד פשט.

"גם אבי מורי, כ"ק מרן אדמו"ר מנדבורנא פתח תקווה זצ"ל, כשהיה לומד אתנו גמרא, היה לומד בדרך הזאת. אם הגמרא מביאה כמה ראיות, צריך להבין כל ראייה מה היא מוכיחה משהו שאי אפשר להוכיח מהראיות האחרות. ואם אתה לומד רשב"א או ריטב"א או כל ראשון אחר והוא מסביר אחרת מהפשט שאתה חשבת בתחילה להסביר בגמרא, צריך להבין למה הוא הסביר אחרת. מה רע בפשט שאתה הצעת. ללמוד הדק היטב את הגמרא, את רש"י, לאחר מכן את התוס'. להבין את הסוגיא, את המהלך שלה מתחילתו ועד סופו, איך בדיק התשובה מתרצת את השאלה, ולמה השאלה הבאה סותרת את התירוצ וכן על זה הדרך, עד שיהיו הדברים מחוברים בפך, ואז, רק אז, יהיו דברי התורה שמחים כנתינתם מסיני".

אותו, שיש לו עם מי לדבר. וכשהוא קשור בקב"ה, כל ההתמודדות וכל הניסיונות שלו נראים אחרת לגמרי".

"ובאמת צריך לדעת", מוסיף כ"ק אדמו"ר שליט"א, "שהקב"ה אוהב כל יהודי בבחינת 'בנך יחידך אשר אהבת'. זאת אהבה בלתי מוגבלת, כי הקב"ה הוא אין סוף, ואין גבול לגדולתו ולאהבתו.

"אדם שאוהב את בניו, האהבה שלו מתחלקת ביניהם. אם יש לו עשרה ילדים, הוא מחלק את הרגשות שלו בין כולם. הוא מחלק את ההכנסות הכספיות שלו ביניהם קונה לכל אחד כפי הצרכותו את מה שהוא צריך ולא יותר מדי כדי שישאר גם לאחרים וכו'. אבל הקב"ה אינו מוגבל, ולכן האהבה שלו אינה מתחלקת בין מיליוני בניו אהוביו. לכל אחד מהם יש לו אהבה כאילו היה בנו יחידו אשר אהב במיוחד. "בוודאי שבחור צריך לפנות לפעמים למשגיח, אם הוא מרגיש שהוא מסוגל להיוועץ בו. צריך לפנות להורים, אם יש לו שפה פתוחה איתם. אבל לפני הכל ואחרי הכל צריך לפנות לקדוש ברוך הוא. הוא ידאג לך, הוא יקשיב לך, הוא אוהב אותך. אתו אתה יכול לדבר בכל מצב, והוא יכול לעזור לך יותר מכל אחד. בלי שום הגבלה של זמן או כל הגבלה אחרת.

הקשר עם הקב"ה

"וכמו שאנחנו צריכים לטפח בלבנו את האהבה לקב"ה, כדי שנישאר דבוקים בו למרות כל הקשיים והניסיונות שהיצר מעמיד בדרכנו, כך אנחנו צריכים לטפח בלב שלנו את האהבה לתורה. את ה'גישמאק' בלימוד התורה.

"זכיתי בימי חיי ללוות בחורים רבים בשנות לימודם בשיבה, ולראותם לאחר מכן מתחתנים ובונים את בתיהם על אדני התורה והחסידות ב"ה. ראיתי מאות בתים מוקמים על ידי בחורים שהיו מתמידים גדולים, בחורים מוצלחים שבישיבה אף אחד לא פקפק בהיותם הטובים ביותר. "ובכל זאת, חלק מהם פנו כעבור שנים אחדות לעיסוקים כאלו ואחרים. רבים מהם נשארו ב"ה באהלה של תורה ונעשו תלמידי חכמים מופלגים, אבל יש גם לא מעט שהפכו לאנשי עסקים או בעלי בתים המתפרנסים מיגיע כפיהם, כל אחד במקצוע שבו הצליחה דרכו. "וכאן הבן שואל, מה נשתנו הבחורים הללו מחבריהם? למה חלקם נשארו בלימוד התורה וחלקם פנו לעולמות אחרים ומסתפקים במקום זה בקביעת עיתים? זה לא עניין של כסף, לא עניין של משרה או כבוד ולא שום דבר אחר. ברוב רובם של המקרים זה עניין של 'גישמאק'. "מי שבבחרותו היה נהנה מהלימוד, היה חי את הלימוד, אפילו אם הוא לא היה ה'שפיץ' הגדול של הישיבה, אבל הוא היה רץ לגמרא כי הוא אוהב את התורה ושמח לעסוק בה, הוא זה שנשאר בלימוד גם אחרי החתונה לאורך ימים ושנים. ומי שמסוגל ללמוד, הוא אולי לא כל כך סובל על יד הגמרא, אפילו מצליח ויודע היטב כמה וכמה מסכתות, אבל הוא לא נהנה מהלימוד עצמו, הוא לא שמח עם התורה - אחד כזה לא נשאר בלימוד לאורך כל ימי חייו.

"אז איך באמת מגיעים לדרגה כזאת של אהבת תורה? למה באמת לא כולנו מרגישים את אותה הרגשה של מתיקות וערבות התורה? הרי התורה נמשלה לדבש וחלב, התורה יקרה היא מפז ומפנינים, סמא דחיא... איפה המתיקות הזאת? למה לא כולם מרגישים אותה? "על השאלה הזאת נענה בשאלה אחרת: איך ייתכן שבחורים שמצליחים בישיבה בלימודם, קשה להם ללמוד מסכתות אחרות בלי שוטנשטיין? "מה קרה להם? הרי הם ידעו להפליא בסברות, להקשות ולתרוץ,

צריך עיון

במדרש חזית על שיר השירים (פ"ו ס"ט) על הפסוק ששים המה מלכות, מבואר שאלו הם ששים מסכתות של הלכות, וכן הוא בתנחומא (פרשת קורח סימן י"ב), וכן כתב בהקדמה לספר החינוך. אמנם כשנחשב את כל המסכתות של ששה סדרי משנה שבידינו נמצא שיש ס"ג מסכתות, וצריך עיון

תשובות והערות יש לשלוח לפקס שמספרו: 077-555-8983 | יש לציין בכתב ברור את שם השולח, כתובת ומספר טלפון.

תשובות לגיליון שעבר

בגמ' סוטה לט. שאלו תלמידיו של רבי אלעזר בן שמוע במה הארכת ימים, ובתשובתו מנה כמה דברים, אחד מהם הוא: 'ולא נשאתי כפי בלי ברכה'. וצריך עיון מהי המעליותא שלא נשא כפיו בלי ברכה, הרי ברכת כהנים היא ככל ברכת המצוות וכל הכהנים מברכים מצווה זו, ומה מעלה גדולה יש בדבר זה שבזכותו רבי אלעזר בן שמוע האריך ימים.

הבחה"ח חיים שלמה סגל, שלמה אליעזר דדיה, יששכר דב פרידמן, מאיר קורנבליט, יהודה בר שלום, משה לוינשטיין, אהרון בלומנפלד, יהודה סיני, ישראל מאיר דביר, שלום שווארץ, אריה לייב כהן, כתבו ליישב שאפשר שהוא תיקן ברכת כהנים וכן הביא הרד"ל, או שלא נהגו עד אז לברך. באופן דומה כתב הקר"א והטו"א דמעיקר הדין לא היה צריך לברך על זה, ואפשר שהסברא היא שברכת כהנים היא עצמה ברכה ואין צריך לברך עליה. וכן כתבו הבח"ח זאב רוזן, שלמה גרוסברד, חיים סגל בשם ביאור הגר"א דהוא מידת חסידות לברך ואינו חובה מעיקר הדין.

הבחחה"ח יהודה סיני הביא כתב עוד דאפשר דהוא בירך אחר ברכת כהנים, באופן דומה כתבו הבחחה"ח ישראל מאיר אליהו זאב רוזן אליהו כהנא חיים גולגי בשם המאירי דכוונת הגמרא ל"ה"ר "שנאמר קודם ברכת כהנים ול"ריבון עולמים" שנאמר לאחריה.

הבחחה"ח אשר טרבילו, חיים סגל, יהודה סיני ועוד כתבו דאפשר דכוונתו דאם בירך ברכת כהנים בשנית בירך גם לפניה, (ויש לדון בזה דאי נפטר בברכה ראשונה א"כ הוי ברכה לבטלה ואם לא נפטר מה חידוש יש בזה).

הבחחה"ח ישראל אהרן אקער ושלמה גרוסברד כתבו ליישב שמעולם לא היה שליח ציבור להיפטר מברכת כהנים.

הבחחה"ח שמעון משה דייטש וישראל מאיר אליהו יישובו שהוסיף "אשר קידשנו בקדושתו של אהרן" ולא כמטבע של כל הברכות "אשר קידשנו במצוותיו".

הבחחה"ח משה כהן ואלחנן שפיץ כתבו שמעולם לא שנה איש מישראל ופיו וליבו היו שווין כשבירך ב"אהבה".

הבחחה"ח ישראל מאיר אליהו ומשה הרמן כתבו שהזדרז לברכת כהנים שלא להפסיד הברכה, באופן דומה כ' הבחחה"ח דוד קרתי שכיוון בברכה.

עוד כ' ליישב הבחחה"ח מאיר קליין, מרדכי שלמה רבינוביץ וישראל מאיר אליהו בשם ה"אעירה שחר" דה"א דברכת כהנים היא חלק מהתפילה ולכך אין מברכין עליה.

הבחחה"ח מרדכי אליהו סלוטש, ישראל טובינער, משה חיים רכטשפר, יונתן משה לוי, חיים סגל כתבו ליישב עוד בשם המהרש"א דכיוון שהוא לטובתן של ישראל ה"א שרק ישראל מברכים ולא הכהנים.

עוד כתבו הבחחה"ח זאב רוזן וישראל שוורץ ועוד שלא יצא בברכה מפי אחרים אלא הקפיד לברך בעצמו.

בשם הגר"ח קנייבסקי הביאו הבחחה"ח יצחק מובשוביץ ודוד יוד שהתכווין שלא שכח לעשות כן מעולם.

בהגדרה על שתי כרכים משנה ברורה בהוצאת דרשו זכו:

הבחחה"ח אהרון בלומנפלד וזאב רוזן
והבחחה"ח שאול אנגל, ירושלים

ישר כח לכל הכותבים כמו"כ נשלחו תשובות רבות נוספות למערכת, אנו מתנצלים בפני אלו שתשובותיהם לא הספיקו להיכנס לגיליון זה ואי"ה עוד חזון למועד לפרסמם...

כמו"כ במקרה ומתקבלות תשובות אחרי המועד השולחים נכנסים להגדרה הבאה.

ניתן לשלוח שאלות למערכת, השאלות המובחרות יתפרסמו במדור זה

אשר שאלת

שאלות, תהיות ולבטים מחיי הישיבה

עם הרב משה חיים בלוי

א. כל פרויקט שניקח על עצמנו למשך זמן ארוך, אפילו פרויקט גשמי ובפרט פרויקט רוחני לימודי, אם נסתכל על זה כיחידה אחת יקשה עלינו מאד להצליח בכך לאורך זמן. כבר בשלב ראשון זה נראה לנו משהו גדול מאד שקשה עד בלתי אפשרי להשגה, [כמו שגם משתמע משאלתך שחודש אחד לא מילא אותך בחששות בשונה מזמן חורף של חמשה חודשים].

ב. אנו רגילים לקרוא 'הצלחה' רק למשהו שאנחנו מתמידים בו כל הזמן ודבקים במטרה עד שאנחנו מצליחים לכבוש את היעד, שבשאלתך קבעת אותו והגדרת אותו בבירור: 'זמן חורף מושלם'. הגישה הזאת אולי נכונה בעולם החולין שבו אם אין תכנית מסודרת איך וכמה אני צריך ויכול להשקיע כדי לכבוש את היעד אין טעם להתחיל להשקיע, ואולי זאת הסיבה שבתחילת הזמן אתה מאד חושש מהסיכויים שלך להגיע ליעד בסימו של הזמן. אבל עליך לדעת שבשונה מעולם החולין, המטרה של לימוד התורה וקיום המצוות היא לא התוצאה הסופית של להיות תלמיד חכם או לקבל את השכר המובטח לנו לעולם הבא (שבדאי גם הם יתקיימו כשנעשה את מה שמוטל עלינו) אלא התפקיד שלנו הוא עצם ההליכה בדרך, כלומר עצם ההשקעה בלימוד וקיום המצוות היא היא העבודה שלנו וכל סדר שלמדנו הוא 'הצלחה' בפני עצמו. ולכן הצעתי אליך היא שגם את זמן החורף תפרוט לפרוטות קטנות יותר, ותחלק אותו לכמה יחידות קטנות שלכל אחת מהן תציב לעצמך יעד מסוים שאתה מרגיש שיש לך את היכולת להצליח לעמוד בו, ובזה תשקיע את כל מאמציק מבלי להיות מוטרד מהמשך הזמן.

כך בע"ה תצליח לרכז את ההשקעה בחלק מסוים, וההצלחה בחלק הזה תנסוך כך סיפוק וכוחות מחודשים להמשך הדרך עד שלאט לאט תמצא את הדרך הנכונה לכלכל את צעדיך בחכמה ולגדול במעלות התורה והיראה כשאיפתך הטהורה, אמן ואמן. תקוותי איתנה שדבריני אלו יהיו לך לעזר ולתועלת לעלות ולהתעלות בהתמדת התורה ובהבנתה.

הרב משה חיים בלוי

משגיח רוחני בישיבות 'תורת השם' ו'חיי תורה'

לכבוד מערכת 'מעלה מעלה'

אלה וברכה

אני בחור בשיעור א' בישיבה גבוהה טובה ומצוינת.

המרכז הארצי, זמן אלול עבר עלי בצורה טובה.

למדתי בהתמדה, השתתפתי בכל סדרי הישיבה כולל

התפילות, אבל עשיתי לקראת זמן החורף העל"ט

שאלא זמן ארוך מאד, אני מלא חששות האם אצליח

להחזיק את הישיבה שלי עד סוף הזמן? מה אני יכול

לעשות כדי להבטיח את זה בסיועך? תודה רבה!

משה ר.

מרכז הארצי

שלום וברכה גם לך, בחור חביב. שמחתי לקבל את שאלתך, שניכר ממנה בבירור שאתה בחור רציני ובעל שאיפות טובות. בחורים רבים נוספים מוטרדים גם הם משאלה זו, ולכן אנסה בעז"ה לענות על השאלה בניסוח כללי ואקווה שיהיה לך מזה תועלת.

אני רוצה לנסות לנתח את שאלתך מה הם הגורמים לחששות הממלאים אותך לקראת זמן החורף?

לדעתי יש שתי נקודות שעלינו לקחת לתשומת לבנו: א. הזמן הארוך כל כך ברצף בלי איזה שהיא הפסקה באמצע. ב. המושג 'הצלחה'. ונתייחס לכל אחד מהם בנפרד בע"ה.

חסידישע יונגעלייט

ישוחחו עמן מידי ערב בין השעות 10:30-7:30 בערב

1800-20-20-18 או בטל' 073-7078388

* השיחה חינם

מרגיש לבד? אנחנו נקשיב לך!

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

יוצא לאור ע"י ארגון אחינו רח' הקב"ן 45 ירושלים טל: 02-5609025 | לקבלת העלון לפנות לכתובת הנ"ל | עורך: יעקב א. לוסטיגמן